IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 120)
z dnia 21 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 120)

21 czerwca 2022 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, oraz poseł **Teresy Wargockiej (PiS)** zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka:
a) dochody i wydatki;

2) części budżetowej 31 – Praca:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Pracy,
– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
e) program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” – V etap, okres realizacji: lata 2020–2022;

3) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) państwowy fundusz celowy:
– Fundusz Solidarnościowy,
e) „Wieloletni rządowy program «Posiłek w szkole i w domu» na lata 2019–2023”,
f) „Program wieloletni na rzecz osób starszych «Aktywni+» na lata 2021–2025”,
g) „Program wieloletni «Senior+» na lata 2021–2025”;

4) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;

5) części budżetowej 63 – Rodzina:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;

6) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (z udziałem przedstawicieli Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi):
a) dochody i wydatki,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytalno-Rentowy (KRUS),
– Fundusz Prewencji i Rehabilitacji (KRUS),
– Fundusz Administracyjny (KRUS);

7) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
a) dochody i wydatki,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytur Pomostowych,
– Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
c) państwowa osoba prawna – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

8) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 15, 18, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 38, 39, 53, 58 i 69;
9) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 852 – Pomoc społeczna:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe;
b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe;
c) 855 – Rodzina:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe;
d) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów,
e) środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020;

10) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (z udziałem przedstawicieli Komisji Zdrowia);

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2021 roku (druk nr 2346) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Anita Czerwińska** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Anna Napiórkowska** dyrektor Departamentu Budżetu Państwa oraz **Arkadiusz Mazurek** główny specjalista w Departamencie Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Dariusz Rogowski** p.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikami, **Mikołaj Pawlak** rzecznik praw dziecka, **Tomasz Maruszewski** zastępca prezesa zarządu ds. finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Andrzej Bida** dyrektor generalny w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikiem, **Agnieszka Myśliwiec** główna księgowa w Kasie Rolniczych Ubezpieczeń Społecznych, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry, serdecznie witam na kolejnym posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Bardzo proszę państwa parlamentarzystów o zajmowanie miejsc. Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Bardzo serdecznie witam wszystkich zebranych i zaproszonych gości. Serdecznie witam panią minister Anitę Czerwińską sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz z zespołem. Witam pana ministra Mikołaja Pawlaka rzecznika praw dziecka. Witam pana Pawła Jaroszka członka zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz z zespołem. Witam panią Agnieszkę Myśliwiec głównego księgowego KRUS. Witam Ministerstwo Finansów z panem Arkadiuszem Mazurkiem na czele. Witam serdecznie przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, PFRON-u, Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Porządek dzienny został państwu doręczony. Czy jest sprzeciw wobec zaproponowanego porządku dziennego? Nie widzę, zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny posiedzenia. Przejdziemy do jego realizacji. Zgłasza się pan poseł. Bardzo proszę panie pośle.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni goście z ministerstwa, z NIK-u, mam krótkie pytanie na sam początek. Na pani ręce trafił wniosek o zwołanie posiedzenia Komisji w temacie emerytur stażowych. Bardzo prosiłbym o informację, kiedy będzie ta Komisja, bo zgodnie z regulaminem już powinna się odbyć. Prosiłbym o informację z pani strony, kiedy będzie Komisja dotycząca emerytur stażowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, wiem, że do Komisji wpłynął państwa wniosek o zwołanie posiedzenia w temacie emerytur stażowych. Na pewno poinformujemy państwa wtedy, kiedy będzie ustalony termin. Mam nadzieję, że będzie to w miarę szybko.

W dzisiejszym porządku obrad mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2347) w zakresie… Rozpoczniemy od pierwszej części budżetowej 14 – rzecznik praw dziecka. Bardzo proszę pana ministra Mikołaja Pawlaka o przedstawienie sprawozdania z wykonania budżetu w części, za którą odpowiada. Bardzo proszę.

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, budżet rzecznika w 2021 r. był określony w ustawie budżetowej w wysokości 11 811 tys. zł. Był o 19% niższy niż planowane możliwe wydatki. W ciągu roku budżetowego był uzupełniony

o dwie dotacje celowe przeznaczone na działalność dziecięcego telefonu zaufania. Pierwsza z tych dotacji w wysokości 500 tys. zł została wykorzystana w całości. Druga niestety nie w całości, ponieważ porozumienie z Ministerstwem Zdrowia zostało zawarte w ostatnim kwartale, a sama dotacja była przyznana w listopadzie 2021 r. Nie było możliwości wydatkowania wszystkich środków. Środki były natomiast wydatkowane na sprawy kadrowe i sprawy dotyczące rozszerzenia działalności dziecięcego telefonu zaufania, który, jak wiemy, był bardzo potrzebnym narzędziem wsparcia dzieci w okresie pandemii. Budżet w pozostałych sprawach był o tyle zmniejszony, że nie można było przeprowadzić wszystkich inwestycji, które były wstępnie planowane. Dodatkowo w 2021 r. pojawiła się awaria samochodu. W związku z tym dopiero w 2022 r. można było uzupełnić braki inwestycyjne.

Uzupełniam również moją informację, która będzie zapewne uzupełniona przez przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli… Ocena NIK jest opisowa. W zakresie wątpliwości kontrolerów pozostawało wyłącznie to, że w przypadku jednej umowy płatności były dokonywane odrobinę za wcześnie. W tym zakresie zostały już wdrożone środki zaradcze. Do jednej umowy były wątpliwości odnośnie do zastosowania regulaminu. Również wprowadzono środki zaradcze.

Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie wykonania części 14 budżetu państwa – Rzecznik Praw Dziecka. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferat w tej części budżetu przedstawi pani poseł Joanna Borowiak. Bardzo proszę.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, rzecznik praw dziecka w 2021 r. zrealizował wydatki w łącznej wysokości 12 970 tys. zł, co stanowiło 99% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki te zmniejszyły się o 824 tys. zł, czyli o 6%. Największą grupę wśród wydatków bieżących – których łączna kwota wynosiła, jak wspomniałam, 49,5% tej liczby – stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi 6458 tys. zł, a niewiele ponad 50% stanowiły wydatki rzeczowe 6508 tys. zł. Wydatki na wynagrodzenia osobowe w 2021 r. wyniosły 5387 tys. zł, czyli 100% planu po zmianach, i były wyższe od zrealizowanych w roku poprzednim, czyli 2020. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego zatrudnionego w 2021 r. łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 7740 zł, czyli o 3% więcej niż w 2020 r. W 2021 r. odnotowano zwiększoną liczbę spraw zakończonych w stosunku do spraw rozpoczętych. Zrealizowano 160 kontroli i wizytacji oraz przeprowadzono 31 działań promocyjnych.

Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie sprawozdania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli w tym zakresie.

P.o. dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izbie Kontroli Dariusz Rogowski:

Dziękuję za udzielenie głosu. Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, pani przewodnicząca, oceniając wykonanie budżetu przez jego dysponentów, NIK stosowała ocenę pozytywną i negatywną. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani do oceny pozytywnej, ani do oceny negatywnej, NIK stosowała ocenę w formie opisowej. Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji wydatków nie musiały skutkować bezwzględnym obniżeniem oceny. Kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych z wynikami z poprzedniego roku.

Oceniliśmy wykonanie budżetu w czterech częściach i w pięciu funduszach celowych. W jednej części zastosowano ocenę w formie opisowej. To tak ogólnie. Natomiast przechodząc do oceny części 14 – rzecznika praw dziecka, Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w tej części.

Rzecznik w 2021 r. prawidłowo realizował dochody w części 14. Wydatki zostały poniesione na cele służące realizacji zadań rzecznika. W wyniku kontroli ponad 16%

zrealizowanych wydatków NIK stwierdziła dokonywanie płatności w łącznej wysokości 63 900 zł za usługę przed terminem jej realizacji i wcześniej niż wynikało to z postanowień zawartej umowy. W przypadku dwóch wydatków na łączną kwotę 60 tys. zł rzecznik praw dziecka podjął decyzję o wyłączeniu stosowania wewnętrznych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych, mimo braku faktycznych przesłanek do dokonania takiego wyłączenia. W przypadku 18 umów na łączną kwotę 1960 tys. zł stwierdzono brak akceptacji głównego księgowego lub osoby zastępującej głównego księgowego.

W ocenie NIK stwierdzone nieprawidłowości wskazują na niewystarczający nadzór i kontrolę dysponenta części 14. budżetu państwa nad całością gospodarki finansowej, w tym nad dokonywaniem wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały jednak wpływu na poprawność sprawozdań sporządzonych przez biuro rzecznika. Objęte kontrolą sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tej części? Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii do tej części budżetowej?

Głos z sali:

Sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

W takim razie będziemy głosować. Głosujemy bez kart przez podniesienie ręki.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywną opinią do części budżetowej 14 – rzecznik praw dziecka? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Brygida Śliwka:

17 głosów za, 9 przeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

I 1 wstrzymująca się. Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do części drugiej – część budżetowa 31 – Praca, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” – V etap. Bardzo proszę panią minister Anitę Czerwińską sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej o zreferowanie tej części budżetu.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, szczegółowe omówienie dochodów i wydatków w poszczególnych działach części budżetowych będących w dyspozycji ministra rodziny i polityki społecznej oraz informacje o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono Wysokiej Komisji w złożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za rok 2021. Obecnie pozwolę sobie zaprezentować najważniejsze dane z przedłożonego materiału.

W zakresie punktu drugiego dotyczącego części budżetowej 31 – Praca uprzejmie przedstawiam poniższe dane. Podpunkt a) dochody i wydatki. Dochody budżetu państwa… W ustawie budżetowej na rok 2021 w części 31 – Praca dochody zostały zaplanowane w wysokości 28 700 tys. zł, a ich realizacja wyniosła 25 900 tys. zł, to jest 90% planu. Dochody w tej części budżetowej pochodzą w szczególności z tytułu usług świadczonych przez jednostki ochotniczych hufców pracy.

Wydatki budżetu państwa zaplanowane na rok 2021 w części 31 – Praca w kwocie 448 000 tys. zł w ciągu roku zostały zmniejszone do poziomu 443 000 tys. zł. Zrealizowane wydatki w części 31 wyniosły 440 000 tys. zł, co stanowi 98% ustawy budżetowej i 99% planu po zmianach. Dominującą pozycję w wykonanych wydatkach części 31 stanowiły środki na funkcjonowanie ochotniczych hufców pracy w wysokości prawie 316 400 tys. zł. Koszty funkcjonowania MRiPS oraz pozostałych jednostek podległych

i nadzorowanych wyniosły prawie 67 700 tys. zł. Wydatki budżetu środków europejskich na rok 2021 w części 31 zostały zaplanowane w kwocie 1 170 000 tys. zł. W trakcie roku plan uległ zwiększeniu do kwoty 2 260 000 tys. zł i został zrealizowany w wysokości 2 260 000 tys. zł głównie na realizację działań w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

W podpunkcie b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych kwota wykonanych wynagrodzeń na koniec 2021 r. w części 31 wyniosła 213 000 tys. zł. To jest 96,3% planu po zmianach. Z tego dominującą część 177 000 tys. zł stanowiły wynagrodzenia pracowników ochotniczych hufców pracy i pracowników młodocianych zatrudnionych w OHP.

Podpunkt c) dotacje celowe zaplanowane na rok 2021 w wysokości 1700 tys. zł zostały w pełni zrealizowane na opłacenie składki do międzynarodowych organizacji związkowych i międzynarodowych organizacji pracodawców.

Podpunkt d) państwowe fundusze celowe. Stan Funduszu Pracy na początek 2021 roku został zrealizowany w wysokości 29 900 000 tys. zł. To jest 112% planu. Przychody Funduszu Pracy na rok 2021 zostały zaplanowane w wysokości 7 000 000 tys. zł. W trakcie roku zostały zwiększone o 9 000 000 tys. zł, to jest do kwoty 15 600 000 tys. zł, o środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii. Realizacja przychodów wyniosła 13 100 000 tys. zł. Głównym źródłem przychodów Funduszu Pracy były wpływy z obowiązkowej składki, które wyniosły 6 900 000 tys. zł i stanowiły 52,7% ogółu przychodów. Koszty Funduszu Pracy zaplanowane na poziomie 10 900 000 tys. zł w trakcie roku zostały zwiększone do kwoty 19 500 000 tys. zł. Wykonanie planu kosztów wyniosło 13 600 000 tys. zł, to jest 69,7% planu po zmianach. Największą pozycję kosztów stanowiła realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii – kwota 5 500 000 tys. zł, to jest 40,4% ogółu zrealizowanych wydatków. Kolejną znaczącą pozycję zajmują zadania zrealizowane w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu – to jest kwota 4 200 000 tys. zł, czyli 30,8% ogółu wydatków. Stan Funduszu Pracy na koniec 2021 r. wyniósł 29 400 000 tys. zł, to jest 129,5% planu. Stopa bezrobocia na koniec 2021 r. wyniosła 5,4% i była niższa o 0,9% niż na koniec 2020 r. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 r. wyniosła 895,2 tys. osób i była niższa o 151,2 tys. osób w stosunku do 2020 r.

Plan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na początku 2021 r. został zrealizowany w wysokości 5 900 000 tys. zł, to jest 268,2% planu. Przychody Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na 2021 r. zaplanowane były w wysokości 467 000 tys. zł. W trakcie roku wzrosły o 4 000 000 tys. zł do kwoty 4 467 000 tys. zł o środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii. Ostatecznie przychody te zostały zrealizowane w kwocie 1 600 000 tys. zł i stanowiły 35,6% kwoty określonej w planie po zmianach. Koszty funduszu zostały zaplanowane na poziomie 142 000 tys. zł.

W planie po zmianach – w związku z kontynuacją zadań w zakresie przeciwdziałania COVID-19 – koszty funduszu zostały zwiększone o kwotę 4 200 000 tys. zł, czyli do poziomu 4 342 000 tys. zł. Wykonanie planu kosztów wyniosło 4 200 000 tys. zł, to jest 97,6% planu po zmianach. Dominującą część zrealizowanych kosztów stanowią koszty związane z dofinansowaniem wynagrodzeń pracowników objętych i nieobjętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, a także świadczenie na rzecz ochrony miejsc pracy w związku z COVID-19 oraz koszty obsługi – kwota 4 000 000 tys. zł. To jest 95,2% ogółu zrealizowanych wydatków. Stan funduszu na koniec 2021 r. wyniósł 3 300 000 tys. zł, co stanowiło 132% ustawy budżetowej, czyli 2 500 000 tys. zł.

Podpunkt e) program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – etap V, okres realizacji lata 2020–2022. W 2021 r. kontynuowano realizację V etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" na lata 2020–2022. Nadzór nad realizacją tego programu sprawuje minister rodziny i polityki społecznej, a funkcje

koordynatora programu powierzono Centralnemu Instytutowi Ochrony Pracy – Państwowemu Instytutowi Badawczemu. Łączne nakłady na realizację V etapu programu zostały zaplanowane w kwocie 101 500 tys. zł, z tego 60 000 tys. zł na zadania w zakresie służb państwowych, dysponentem był minister właściwy ds. pracy, a 36 500 tys. zł na badania naukowe i prace rozwojowe – dysponentem był minister właściwy ds. nauki. W części finansowanej przez MRiPS w 2021 r. zrealizowano 82 zadania z zakresu służb państwowych na kwotę 22 000 tys. zł. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję pani minister. Koreferat w tej części budżetowej ma pan poseł Janusz Śniadek. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Pani minister, szanowni państwo, myślę, że warto podkreślić, że 2021 r. był skomplikowany, jeśli chodzi o realizację prezentowanego budżetu. Nie tylko ze względu na pandemię i rygory z nią związane, lecz także w przypadku części – Praca, bo dotyczyło to zmiany kompetencyjnej ministerstw, to znaczy przechodzenia z Ministerstwa Rozwoju i Technologii z powrotem do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, co było dodatkowym utrudnieniem. Tym większe uznanie, że udało się ten budżet zrealizować, jak prezentuje to sprawozdanie, w sposób dobry, poprawny, niebudzący zastrzeżeń.

Powtórzę za panią minister, że w ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia w części 31 – Praca zaplanowano dochody w wysokości 28 672 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 25 932 tys. zł, to jest 90,4% planu i były wyższe o mały ułamek w porównaniu do 2020 r. Na kwotę uzyskanych dochodów złożyły się przede wszystkim dochody ochotniczych hufców pracy w wysokości 19 328 tys. zł stanowiące blisko 75% dochodów ogółem.

Przeciętne zatrudnienie w części 31 – Praca w 2021 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 5752 etaty i było niższe w porównaniu z 2020 r. o 164 etaty. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 212 741 tys. zł i były większe w porównaniu z 2020 r. o 384 tys. zł. Limit wydatków na wynagrodzenia według planu po zmianach nie został przekroczony. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 3082 zł. W porównaniu z 2020 r. było wyższe o 140 zł. Podobnie było, już nie będę przytaczał liczb, jeśli chodzi o Fundusz Pracy czy Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Reasumując, powiem, że przedstawione sprawozdania nie budzą zastrzeżeń. W związku z tym wnoszę o ich przyjęcie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę pana Waldemara Wojnicza o opinię NIK-u, chyba że ktoś inny z państwa…

Doradca ekonomiczny w NIK Waldemar Wojnicz:

Pani przewodnicząca, jestem z Najwyższej Izby Kontroli, ale, jeżeli pani przewodnicząca pozwoli, to zabrałbym głos dopiero przy części 72. Natomiast może pan dyrektor Rogowski byłby uprzejmy…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo przepraszam, bo mam wpisane, więc… W takim razie nie będę wymieniać, tylko…

Doradca ekonomiczny w NIK Waldemar Wojnicz:

Oczywiście, czytelnie napisałem, że jestem z NIK-u. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

W takim razie bardzo proszę przedstawiciela NIK-u, bo nie wiem… Jest więcej osób, więc nie wiem, kto z państwa ma wypowiedź i do której części. Proszę bardzo.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Dariusz Rogowski p.o. dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 31 – Praca.

NIK nie stwierdziła istotnych przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie wydatkowania budżetu środków europejskich. NIK oceniła pozytywnie organizację przejęcia części 31 przez ministra rodziny i polityki społecznej w trakcie roku budżetowego. Stwierdzono jednak, że brak precyzyjnych procedur dotyczący przenoszenia części budżetowych pomiędzy ministerstwami powoduje konieczność podejmowania działań doraźnych, co może skutkować dezorganizacją pracy. Nie została np. dokończona procedura przekazywania składników majątkowych z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w związku ze zmianami w strukturze Rady Ministrów wprowadzonymi w 2020 r. W konsekwencji opóźnia się procedura przekazywania ich z powrotem przez MRPiT do MRiPS. NIK zwraca uwagę na ryzyko niedostatecznej kontroli nad własnymi aktywami majątku przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Pracy, informuję, że NIK oceniła pozytywnie jego wykonanie w 2021 r. Prawidłowo realizowano przychody oraz zadania funduszu określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły organizacji naboru na realizację projektów pilotażowych pod nazwą „Nowe spojrzenie – nowe możliwości". Nie miały one jednak istotnego wpływu na ocenę wykonania planu finansowego.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. przez NIK kontrola nie obejmowała wykonania planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Zatem czy jest sprzeciw, aby pozytywnie zaopiniować tę część budżetu? Nie widzę. Komisja pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienioną część budżetu.

Przechodzimy do części 44 – Zabezpieczenia społeczne, wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023, program wieloletni na rzecz osób starszych „Aktywni+" na lata 2021–2025, program wieloletni „Senior+" na lata 2021–2025. Referuje sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej pani minister Anita Czerwińska. Bardzo proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję. W zakresie punktu 3. dotyczącego części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne przedstawiam poniższe dane.

Podpunkt a) dochody i wydatki. Dochody budżetu państwa w części 44 – Zabezpieczenie społeczne zostały zaplanowane w wysokości 194 tys. zł, a ich realizacja wyniosła 830 tys. zł, to jest 428% planu. Dochody z tej części budżetowej wynikały w szczególności z tytułu kar pieniężnych za niedotrzymanie warunków umów na dostawę żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Wydatki budżetu państwa zaplanowane w części 44 w kwocie 1 700 000 tys. zł w trakcie roku uległy zwiększeniu do kwoty 15 200 000 tys. zł i zostały zrealizowane w 100%. Wydatki dotyczyły przede wszystkim: finansowania zadań w zakresie zabezpieczeń społecznych, rehabilitacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych, pomocy żywnościowej, pomocy społecznej oraz działań na rzecz osób starszych. Dominującą pozycją były środki dla Funduszu Solidarnościowego w kwocie 13 500 000 tys. zł z przeznaczeniem na realizację istotnych społecznie zadań, w tym świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Drugą znaczną pozycją były środki dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 1 500 000 tys. zł, która przeznaczona została na realizację zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji

zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Na realizację rządowych i resortowych programów pomocy społecznej, pomocy żywnościowej oraz działań na rzecz osób starszych wydano łącznie ponad 105 000 tys. zł.

W podpunkcie b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych wynagrodzenia dotyczyły urzędu ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego i wyniosły 40 000 tys. zł, co stanowi 93% planu po zmianach.

W podpunkcie c) dotacje celowe zaplanowano kwotę 15 000 000 tys. zł, a wykonane wydatki stanowiły 100% planu po zmianach. Dominującą pozycją były środki dla Funduszu Solidarnościowego w kwocie 13 500 000 tys. zł z przeznaczeniem na realizację istotnych społecznie zadań. Drugą znaczną pozycją były środki dla PFRON w kwocie 1 500 000 tys. zł, która przeznaczona została na realizację zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pozostałe dotacje celowe zostały udzielone w ramach: rządowego programu na rzecz aktywności społecznej osób starszych (dofinansowano 317 zadań publicznych kwotą 38 000 tys. zł), resortowych programów z zakresu pomocy społecznej (dofinansowano 144 podmioty na kwotę 14 000 tys. zł) oraz programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (dofinansowano 74 jednostki samorządu terytorialnego na kwotę 3000 tys. zł).

Podpunkt d) państwowy fundusz celowy, plan finansowy Funduszu Solidarnościowego. Plan przychodów tego funduszu według ustawy budżetowej na 2021 r. wynosił 20 300 000 tys. zł i został zrealizowany w wysokości 33 700 000 tys. zł, co stanowiło 167% kwoty zaplanowanej. Źródłami przychodów były m.in.: wpłata od jednostek na państwowy fundusz celowy, obowiązkowa składka, inne zwiększenia, danina solidarnościowa oraz dotacja celowa z budżetu państwa. Koszty Funduszu Solidarnościowego według planu na rok 2021 wyniosły 33 400 000 tys. zł i zostały zrealizowane w kwocie 36 000 000 tys. zł, to jest 92% planu. Koszty Funduszu Solidarnościowego zostały poniesione przede wszystkim na finansowanie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów 13. emerytury oraz kolejnego dodatkowego świadczenia pieniężnego w 2021 r., czyli 14. emerytury. Wraz z kosztami obsługi świadczenia wyniosły ogółem 22 300 000 tys. zł. W 2021 r. świadczenia 13. emerytury otrzymało ok. 9,4 mln osób na kwotę 11 870 000 tys. zł. 14. emerytura dotyczyła ok. 8,6 mln osób na kwotę 10 430 000 tys. zł. Następnie renta socjalna i zasiłek pogrzebowy wraz z kosztami obsługi to jest kwota 4 400 000 tys. zł. To świadczenie w 2021 r. otrzymało 291,2 tys. osób. Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji wraz z kosztami obsługi to kwota 3 400 000 tys. zł. Świadczenie to otrzymało 586,7 tys. osób. Na programy rządowe i resortowe wydatkowano kwotę 406 100 tys. zł. Na koniec 2021 r. stan środków Funduszu Solidarnościowego wyniósł 25 100 000 tys. zł.

W podpunkcie e) w wieloletnim rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, który zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, w 2021 r. zaplanowano dofinansowanie programu kwotą 550 000 tys. zł, z czego 40 000 tys. zł było w planie Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ostatecznie plan po zmianach na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” został zrealizowany na poziomie 472 000 tys. zł, z czego 39 000 tys. zł zostało zrealizowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Jeśli chodzi o liczby, to z tego programu skorzystało 873 tys. osób, z tego 384 tys. dzieci i 489 tys. osób dorosłych.

Podpunkt f) program wieloletni na rzecz osób starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025. Celem tego programu jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. W ustawie budżetowej zaplanowano kwotę 40 000 tys. zł, a wykonane wydatki stanowiły kwotę 39 200 tys. zł, to jest 99,3% planu, w tym wydatki na dotacje celowe wyniosły 38 575 tys. zł. W ramach programu podpisano umowy na realizację 317 zadań publicznych.

W podpunkcie g) program wieloletni „Senior+” na lata 2021–2025 łączne nakłady na realizację zostały zaplanowane na kwotę 300 000 tys. zł, w tym w 2021 r. na kwotę 60 000 tys. zł. Celem strategicznym tego programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia

w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia Senior+. Wykonanie tych wydatków wyniosło 54 000 tys. zł. Dofinansowano utworzenie 71 nowych ośrodków wsparcia Senior+. Wsparciem finansowym w zakresie bieżącego funkcjonowania objęto 554 ośrodki wsparcia, które utworzono w latach 2015–2019 w całej Polsce. W ramach dotychczasowej realizacji programu Senior+, to jest w latach 2015–2021, jednostki samorządu terytorialnego utworzyły na terenie kraju w sumie 1068 ośrodków wsparcia Senior+, w tym 332 dzienne domy Senior+ i 736 klubów Senior+, które oferują ponad 25 tys. miejsc wsparcia dziennego dla osób starszych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani minister. Koreferat w tej części ma pani poseł Elżbieta Duda. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Elżbieta Duda (PiS):

Szanowna pani minister, szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przedstawione przez panią minister sprawozdanie w zakresie części budżetowej 44 – Zabezpieczenia społeczne – jest w pełni uzasadnione i wyczerpujące. Bardzo proszę Komisję, aby przyjąć część budżetową 44, która obejmuje dochody, wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe, państwowy fundusz celowy Fundusz Solidarnościowy, wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu", program wieloletni na rzecz osób starszych „Aktywni+" oraz program wieloletni „Senior+". Proszę Wysoką Komisję o przyjęcie i pozytywne zaakceptowanie sprawozdania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela NIK-u w tej części budżetu.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 44 – Zabezpieczenie społeczne.

Wydatki zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. W przypadku wydatku na kwotę 1714 tys. zł stwierdzono, że została ona wydatkowa w sposób niegospodarny. Wiązało się to ze zbyt późnym podpisaniem umowy na świadczenie usługi związanej z zakupem przestrzeni reklamowej na zewnętrznych nośnikach na potrzeby kampanii informacyjnych ministerstwa oraz zbyt krótkiego okresu jej realizacji, co przy przyjętym sposobie kalkulacji wynagrodzenia dla wykonawcy było niekorzystne dla zamawiającego, czyli dla ministerstwa. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała jednak istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu części 44. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań przez dysponenta części 44.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Solidarnościowego, uprzejmie informuję, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła jego wykonanie w 2021 r. Koszty ponoszono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono niegospodarnego i niecelowego wydatkowania środków publicznych. NIK zwraca uwagę, że w 2021 r. przychody bez wpłat z budżetu i dotacji wynosiły 20 056 708 tys. zł, co pokrywało ok. 66% kosztów poniesionych na zadania realizowane przez fundusz. W 2021 r. oprócz wypłat tzw. 13. emerytur ze środków funduszu wypłacono również tzw. 14. emerytury, co spowodowało wzrost kosztów z tego tytułu o prawie 94%. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów w 2021 r. wynosiły łącznie 22 188 108 tys. zł i stanowiły prawie 73% kosztów ogółem Funduszu Solidarnościowego. W ocenie NIK mimo że działania te miały umocowanie w regulacjach ustawowych finansowanie ich za pośrednictwem funduszu wpisuje się w tendencję do wydatkowania środków poza budżetem, co wpływa na ograniczenie przejrzystości stanu finansów publicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Bardzo proszę, pani poseł Marzena Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Będziemy składali sprzeciw, jeśli chodzi o tę część. Tak jak powiedział przedstawiciel NIK-u, to jest niedopuszczalne, żeby środki w tak dużej kwocie – które powinny być kontrolowane przez budżet państwa, przez państwo – były tak wypłacane, żeby nie były kontrolowane. Dlatego składamy sprzeciw, jeśli chodzi o tę część budżetu.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani poseł Iwona Hartwich.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Dzień dobry, mam kilka pytań do pani minister. Chciałabym się zapytać, kiedy państwo w końcu przekształcą 500 zł dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji tak, żeby było bez kryterium.

Druga sprawa. Przeznaczyliście państwo 20 000 000 tys. zł z Funduszu Solidarnościowego, który miał służyć wyłącznie na potrzeby osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji i osób z niepełnosprawnościami. Chciałam się zapytać, kiedy ten Fundusz Solidarnościowy zostanie zwrócony tym osobom. Chciałam pani powiedzieć, że macie cały czas fałszywą ustawę, która nosi nazwę 520 zł, choć do tej pory osoby z niepełnosprawnością ani ich rodziny nie zaoszczędziły ani jednej złotówki, nie dostały ani jednego darmowego pampersa, ani jednego darmowego cewnika.

Kolejna bardzo ważna sprawa to zamrożony przez rząd PiS zasiłek pielęgnacyjny. Mało kto o tym wie. Zasiłek pielęgnacyjny, ten, który został wywalczony w 2018 r. i został zrównany z tym zasiłkiem, który wypłaca się z ZUS-u. Osoby z niepełnosprawnością pytają, dlaczego zamroziliście ten zasiłek pielęgnacyjny. Teraz mamy głodową rentę socjalną. Tak jak powiedziała pani minister rentę socjalną w Polsce otrzymuje tylko 290 tys. osób. Dlaczego te osoby nie mają prawa żyć godnie, dostają 1217 zł na rękę. Pani minister, jest notoryczny brak asystentów, jest notoryczny brak opieki wytchnieniowej, brak turnusów rehabilitacyjnych, bo dzisiaj turnusy rehabilitacyjne to jest koszt 10 tys. zł.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Przepraszam…

Poseł Iwona Hartwich (KO):

To jest bardzo ważne. Dlaczego…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, zaraz dam pani dokończyć, tylko powiem, że mamy włączone mikrofony, więc wszyscy panią słyszymy. Nie trzeba krzyczeć, mówi pani do mikrofonu. To taka moja prośba.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Nie krzyczę, może mówię emocjonalnie, ale nie krzyczę, pani poseł.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo bym też prosiła… Dzisiaj opiniujemy budżet, wykonanie budżetu, więc bardzo bym chciała, żeby odnosić się stricte do budżetu i do tych części, które rozważamy.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

To jest stricte do budżetu. Chciałabym, żebyście państwo oddali te środki osobom z niepełnosprawnościami, żeby np. były opłacane składki dla rodziców, którzy opiekują się ciężko chorymi dziećmi, a mają składki przez was płacone tylko przez 20 lat. Dlaczego nie ma świadczenia pielęgnacyjnego dla rolniczek? Pani, która tylko podsypie kurze ziarno, nie dostaje świadczenia pielęgnacyjnego, a opiekuje się ciężko chorym dzieckiem. To są wasze zaniedbania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę o odpowiedź panią minister.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rzeczywiście, pani poseł, tu jest dobre nagłośnienie i nie trzeba krzyczeć.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Są ważniejsze sprawy niż uwagi…

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Odnośnie do pierwszego pytania, jak i kolejnych, to w tej chwili omawiamy… Pani poseł, pytała mnie pani, więc proszę chociaż posłuchać, co mam do powiedzenia. Na pierwsze pytanie, jak i na kolejne odpowiedź jest jedna – w tej chwili omawiamy budżet, a te kwestie, które pani poruszyła, na pewno będą omawiane w Sejmie. Dziękuję pani serdecznie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Rozumiem, że mamy wniosek o odrzucenie sprawozdania w tej części budżetowej, zatem poddaję go pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywną opinią do części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Brygida Śliwka:

17 głosów za, 9 przeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 44 – Zabezpieczenia społeczne.

Chcę tylko powiedzieć, że w obszarze polityki społecznej są wyasygnowane naprawdę ogromne środki – i bardzo się z tego cieszę – nieporównywalne do tego co było w 2015 r. W związku z powyższym bardzo się cieszę, że Komisja jednak pozytywnie zaopiniowała tę część i doceniła środki budżetu, które w tym obszarze są wydatkowane.

Przechodzimy zatem do części budżetowej 54 – Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Referuje pan Andrzej Bida dyrektor generalny urzędu. Bardzo proszę.

Dyrektor generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dostali państwo bardzo szczegółowe materiały dotyczące wykonania naszego budżetu, więc postaram się je przedstawić w skrócie.

Dochody w ustawie budżetowej na 2021 r. zostały zapisane w kwocie 1 tys. zł, zaś zrealizowane dochody wyniosły 71 tys. zł. Największe pozycje dochodów stanowił zwrot pomocy pieniężnej wypłacanej kombatantom, świadczeń pomocy pieniężnej wypłacanej działaczom opozycji i osobom represjonowanym z powodów politycznych oraz Sybirakom, nadpłacone składki ZUS w 2020 r. oraz wpływy z rozliczeń zwrotów z lat ubiegłych.

Natomiast wydatki urzędu w ustawie budżetowej po nowelizacji na 2021 r. zapisano w wysokości 135 091 tys. zł. W trakcie roku budżetowego minister finansów siedmioma decyzjami zwiększył plan wydatków o kwotę 23 335 tys. zł oraz jedną decyzją zmniejszył plan wydatków o kwotę 3430 tys. zł. Ponadto prezes Rady Ministrów podjął jedną decyzję w sprawie zmian w budżecie państwa na 2021 r. poprzez zwiększenie budżetu o kwotę 10 000 tys. zł. Ta kwota była przeznaczona na jednorazowe świadczenie dla działaczy opozycji. Pozostałe decyzje o zwiększeniach – cztery dotyczyły zwiększenia środków na pomoc dla działaczy opozycji i osób represjonowanych, dwie decyzje dotyczyły środków na zwiększenie wypłat na świadczenia dla Sybiraków, jedna decyzja 200 tys. zł dotyczyła zwiększenia budżetu na wynagrodzenia w urzędzie. Zmniejszenie natomiast dotyczyło kwoty niewykorzystanej na świadczenie dla Sybiraków. W wyniku powyższych decyzji budżet po zmianach wyniósł 164 996 tys. zł, a wykonanie wyniosło 164 298 tys. zł, co stanowiło 99,6% w stosunku do planu po zmianach. To tak pokrótce. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferuje pan poseł Robert Warwas, wiceprzewodniczący Komisji.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, kwestie finansowe związane z działalnością Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zawarte są w części 54 sprawozdania z wykonania budżetu państwa za 2021 r. Pan dyrektor bardzo szczegółowo omówił dochody i wydatki. Należy tylko wspomnieć planowane dochody, które miały wynieść 1 tys. zł, a zostały zrealizowane w wysokości 71 tys. zł. Największe pozycje dochodów, o czym wspomniał pan dyrektor, to nadpłacane składki z ZUS z 2020 r., zwrot pomocy pieniężnej wypłaconej kombatantom, świadczenia i pomoc pieniężna wypłacana działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych oraz Sybirakom w 2020 r.

Natomiast wydatki wynoszą 164 298 tys. zł, co stanowi 99,6% wydatków zaplanowanych w zeszłorocznym budżecie. Wydatki te zostały skalkulowane w czterech działach. Wydatki w dziale 750 – Administracja publiczna – wyniosły 19 087 tys. zł, co stanowi 97,8% zaplanowanych wydatków zawartych w ubiegłorocznym budżecie. W dziale 752 – Obrona narodowa wydatki wyniosły 14 tys. zł, co stanowi 77,8% w stosunku do planu. Spadek ten wynika z racji obostrzeń związanych z COVID-19, które wpłynęły na obniżenie kosztów szkoleń w związku z przeprowadzeniem go w formule online. W dziale 851 – Ochrona zdrowia wydatki zostały wykonane na kwotę 401 tys. zł z przeznaczeniem na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione. W 2021 r. urząd ubezpieczał miesięcznie średnio 62 osoby. W dziale 852 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej urząd wykonał plan wydatków w kwocie 145 156 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych. W pierwszej części rozdziału 85395 – Państwowy Fundusz Kombatantów urząd zrealizował wydatki w kwocie 35 666 tys. zł na pomoc socjalną dla kombatantów i osób uprawnionych oraz upamiętnienie i popularyzowanie historii dotyczącej walk o odrodzenie Polski i represji wojennych oraz okresu powojennego w tym na działalność dokumentacyjną i wydawniczą. Środki pozostawione w dyspozycji szefa urzędu w całości zostały rozdysponowane między osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji materialnej, losowej czy zdrowotnej. Z kolei w drugiej części rozdziału 85395 – Pozostała działalność – urząd zrealizował wydatki na kwotę 109 490 tys. zł. Mając na uwadze powyższe, uważam, że budżet Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jest przejrzysty, dlatego proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie tego budżetu. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie opinii.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 54 – Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Nie stwierdzono przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono również niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Poniesione wydatki służyły realizacji celów przewidzianych w planie działalności tej jednostki. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie rozliczania udzielania dotacji nie miały istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa. Szef urzędu prawidłowo sprawował nadzór nad realizacją budżetu. NIK zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii do tej części budżetu? Nie ma, zatem Wysoka Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu.

Przechodzimy do części budżetowej 63 – Rodzina. Pragnę prosić Wysoką Komisję, żebyśmy zaopiniowali całość w jednym bloku z MRiPS, czyli część budżetową 63 – Rodzina, później część budżetową 83 – Rezerwy celowe i część budżetową 85 – Budżety wojewodów. Potem przejdziemy do ZUS-u i do KRUS-u. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie sprawozdania z wykonania budżetu w części budżetowej 63 – Rodzina.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję. W zakresie punktu piątego dotyczącego części budżetowej 63 – Rodzina przedstawiam następujące dane – podpunkt a) dochody i wydatki. Dochody budżetu państwa w części 63 – Rodzina zostały zrealizowane w kwocie 50 tys. zł. Wynikały przede wszystkim z tytułu zwrotów niewykorzystanych części dotacji celowych udzielonych na zadania w ramach konkursu „Po pierwsze rodzina" oraz kar za niedotrzymanie warunków umowy zawartych w ramach tego konkursu.

Jeśli chodzi o wydatki, to zrealizowane wyniosły 35 500 tys. zł. Dominującą pozycją w wydatkach części 63 była dotacja celowa w wysokości 8100 tys. zł na realizację konkursu „Po pierwsze rodzina". Kwota 16 600 tys. zł została przeznaczona na funkcjonowanie urzędu ministra właściwego do spraw rodziny. Kolejną pozycję stanowiły wydatki w wysokości 5700 tys. zł w zakresie realizacji działań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny oraz koszty utrzymania systemów informatycznych w obszarze polityki rodzinnej, które wyniosły 5100 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu środków europejskich, to zostały one zrealizowane na poziomie 40 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu „Opracowanie i upowszechnienie modelu współpracy międzysektorowej na rzecz równości szans płci" oraz podniesienie kompetencji kadry instytucji publicznych w zakresie równości szans płci w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

W podpunkcie b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w części 63 wydatki w zakresie wynagrodzeń wyniosły 6000 tys. zł.

W podpunkcie c) dotacje celowe na rok 2021 stanowiły kwotę 9600 tys. zł. Dominującą pozycją była dotacja celowa na realizację zadania ministra właściwego do spraw rodziny z obszaru polityki demograficznej z przeznaczeniem na konkurs „Po pierwsze rodzina" w kwocie 8100 tys. zł. Pozostałe dotacje celowe na kwotę 1500 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie zadania publicznego polegającego na pozyskaniu partnerów Karty Dużej Rodziny i zawieranie umów o przyznawanie uprawnień rodzinom wielodzietnym.

Rozumiem, że mogę kontynuować… Czy będziemy jeszcze omawiać ten punkt, czy przechodzę dalej?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie, po kolei, bo to jest duża część budżetowa. Bardzo proszę panią poseł Danutę Nowicką o przedstawienie koreferatu.

Poseł Danuta Nowicka (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w części 63 – Rodzina dochody w ubiegłym roku wyniosły 50 tys. zł i nie były planowane. To kary za niedotrzymanie umów i zwrot niewykorzystanych dotacji. Natomiast wydatki zostały zaplanowane na kwotę 207 476 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku budżetowego zmian w planie finansowym wielkość wydatków wzrosła o kwotę 5971 tys. zł. Plan po zmianach stanowił kwotę 37 447 tys. zł. Wykonanie wydatków wyniosło 35 535 tys. zł, co stanowi 112,9% ustawy budżetowej i 94,9% planu po zmianie. Środki wydatkowane w tej części budżetu zostały już omówione przez panią minister. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem i wysłuchaniu informacji pani minister wnoszę do szanownej Komisji o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich za rok 2021 w części 63 – Rodzina.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. część 63 – Rodzina nie podlegała kontroli.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy państwo posłowie macie pytania? Nie widzę. Dziękuję bardzo. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego wniosku o zaopiniowanie części budżetowej 63 – Rodzina? Nie widzę. Dziękuję. Część budżetowa 63 została zaopiniowana pozytywnie przez Komisję.

Przechodzimy do zaopiniowania części budżetowej 83 i 85. Myślę, że możemy połączyć te rezerwy celowe. Proszę o wystąpienie panią minister rodziny i polityki społecznej Anitę Czerwińską.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję. Punkty 8 i 9, czyli informacje dotyczące części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, pozwolę sobie zaprezentować łącznie z informacją z części 85, czyli budżety wojewodów.

W ramach wydatków na rok 2021 zrealizowano priorytetowe działania tj. program „Rodzina 500+" – kwota 40 600 000 tys. zł. Świadczenia rodzinne – kwota 13 300 000 tys. zł. Pomoc społeczna – kwota 4 400 000 tys. zł, w tym program „Posiłek w szkole i w domu" kwota 433 000 tys. zł. Program „Dobry start" – kwota 1 300 000 tys. zł. W trakcie roku planowane wydatki budżetowe w kwocie 1 343 105 tys. zł zostały przeniesione z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2021 r. z części 85 – budżety wojewodów ogółem do części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start" realizatorem tego programu od 1 lipca 2021 r. jest ZUS. Następny program to opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 – kwota 238 000 tys. zł oraz kwota 294 000 tys. zł z Funduszu Pracy. Następnie program zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, realizacja Karty Parkingowej i legitymacji osoby niepełnosprawnej – kwota 182 000 tys. zł oraz program wieloletni Senior+ na lata 2021–2025 – kwota 54 000 tys. zł.

Szczegółowo odniosę się do tego i omówię pkt 9 ppkt a) dział 852 – Pomoc społeczna. Dochody zostały zrealizowane na poziomie 32 000 tys. zł. Pochodziły przede wszystkim z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz z odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia. Wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna zaplanowano w zakresie zadań nadzorowanych przez ministra rodziny i polityki społecznej w wysokości 4 100 000 tys. zł. Ostatecznie plan po zmianach na 31 grudnia 2021 wyniósł niespełna 4 500 000 tys. zł i został wykonany w wysokości 4 400 000 tys. zł, co stanowi 97,8% planu po zmianach.

Jeśli chodzi o wydatki i na co głównie zostały przeznaczone, to na: dofinansowanie wypłat zasiłków stałych – 940 000 tys. zł, dofinansowanie działalności domów pomocy społecznej – 890 000 tys. zł, prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 752 000 tys. zł, dofinansowanie działalności ośrodków pomocy społecznej oraz na wypłatę wynagrodzenia opiekunom prawnym za sprawowanie opieki – 546 000 tys. zł, dofinansowanie wypłat zasiłków okresowych w części gwarantowanej z budżetu państwa – 518 000 tys. zł, a także na pomoc w zakresie dożywiania – 433 000 tys. zł.

W podpunkcie b) działu 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej dochody zostały zrealizowane na poziomie 42 000 tys. zł, to jest 145% ustawy budżetowej na 2021 r. Pochodziły z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności oraz z tytułu opłaty za wydanie duplikatu legitymacji osoby niepełnosprawnej przez powiatowy zespół.

Jeśli chodzi o wydatki, to w ustawie budżetowej na 2021 r. w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej rozdział 85321 zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności zaplanowano wydatki w wysokości 169 000 tys. zł. Ostateczny plan po zmianach na 31 grudnia na pozostałe zadania z zakresu pomocy społecznej wyniósł 184 000 tys. zł. Wykonanie wydatków w dziale 853 wyniosło 181 000 tys. zł.

Podpunkt c) dział 855 – Rodzina. Dochody zostały zrealizowane na poziomie 505 000 tys. zł, co stanowi 137% ustawy budżetowej. Pochodziły głównie ze zwrotów należności ściągniętych od dłużników alimentacyjnych.

Wydatki w dziale 855 – Rodzina zaplanowano na 54 900 000 tys. zł. Ostatecznie po zmianach stan na 31 grudnia 2021 r. wyniósł niespełna 54 600 000 tys. zł, został wykonany w 99%. Wydatki zostały przeznaczone na: program „Rodzina 500+” w tym dodatek wychowawczy, dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego i dodatek do zryczałtowanej kwoty – 40 600 000 tys. zł; świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe – 13 300 000 tys. zł. Następnie na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, program „Maluch+”, w tym na realizację programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” – 238 000 tys. zł. Na realizację programu „Maluch+” ze środków Funduszu Pracy wydatkowano 94 000 tys. zł, co daje łącznie kwotę 332 000 tys. zł. Następne wydatki to były składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz osoby pobierające zasiłki dla opiekunów – 170 000 tys. zł. Następnie wydatki na zadania z zakresu koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych oraz świadczenia wychowawczego – 56 000 tys. zł, na działalność ośrodków adopcyjnych – 41 000 tys. zł. Realizacja zadań związanych z wypłatą i obsługą świadczenia „Dobry start” wyniosła 6000 tys. zł. Na realizację zadań związanych z obsługą wniosków o Kartę Dużej Rodziny, w tym kartę elektroniczną wydano 2000 tys. zł, a na pozostałe zadania 6000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo, pani minister. Proszę o koreferat pana posła Adama Śnieżka.

Poseł Adam Śnieżek (PiS):

Usłyszeliśmy dość szczegółowe sprawozdanie z tej części budżetu. Wnoszę o pozytywne zaopiniowanie przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o część 83 – Rezerwy celowe poz. 15, 18, 25, 27, 33, 34, 35, 39, 53, 58 i 69, to może skupię się na rezerwie celowej 18, czyli środki na realizację rządowego programu „Dobry start”. Rezerwa nie została wykorzystana na cele określone w ustawie budżetowej. Całość środków to jest 5000 tys. zł zablokowano w grudniu 2021 r. i wykorzystano do utworzenia nowej rezerwy celowej przeznaczonej na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. W pozostałych objętych kontrolą wybranych pozycjach rezerw celowych nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Jeżeli zaś chodzi o część 85 – Budżety wojewodów ogółem, to w tych trzech działach 852 – Pomoc społeczna jest realizowane… W 2021 r. dochody w dziale Pomoc społeczna wyniosły 32 239 tys. zł i stanowiły 1,1% dochodów budżetów wojewodów ogółem. Były one wyższe od planowanych dochodów o 71,3% oraz wyższe od dochodów osiągniętych w 2020 r. o 3,4%. W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. szczegółowym badaniem były objęte działania windykacyjne na rzecz odzyskania zaległych dochodów. W dziale 852 – Pomoc społeczna nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W kontroli wykonania budżetu państwa u wojewodów została przeprowadzona szcze-

gółowa analiza wydatków w zakresie działu – Pomoc społeczna. Nie stwierdzono przy tym istotnych nieprawidłowości.

Jeżeli chodzi o część 85 – budżety wojewodów ogółem dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, to zrealizowane dochody w 2021 r. wyniosły 42 015 800 zł i stanowiły 1,4% dochodów budżetów wojewodów ogółem. Były one wyższe od dochodów planowanych o ponad 44% oraz o 24,8% wyższe od dochodów zrealizowanych w 2020 r. W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. dochody nie były szczegółowo kontrolowane u wojewodów, natomiast badaniem szczegółowym objęte były działania windykacyjne na rzecz odzyskania zaległych dochodów. W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Wydatki w tym dziale w kwocie 249 660 tys. zł łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 6100 zł stanowiły 0,3% wydatków w budżetach wojewodów ogółem. Były one niższe od planu po zmianach o 1,7%, ale wyższe o 7,2% od wydatków poniesionych w 2020 r. W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. nie przeprowadzono szczegółowej analizy wydatków wojewodów w zakresie działu 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Jeżeli chodzi o dział 855 – Rodzina, w części 85 – Budżety wojewodów ogółem, to w 2021 r. dochody wojewodów w tym dziale stanowiły 15,3% dochodów wykonanych w budżetach wojewodów ogółem. W porównaniu do wykonania w 2020 r. udział był o 3,6% niższy. Zaległości na koniec 2021 r. przewyższały 27-krotnie zrealizowane dochody w 2021 r. Dotyczyły one głównie niewyegzekwowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Skuteczność działań egzekucyjnych podejmowanych w stosunku do należności z wyżej wymienionego tytułu podobnie jak w 2020 r. kształtowała się na niskim poziomie. Przyczyną nieskutecznej egzekucji tych należności były: trudności w określeniu miejsca zamieszkania dłużnika, pobyt dłużnika w zakładzie karnym, niepodejmowanie zatrudnienia, niskie dochody lub długotrwałe bezrobocie.

W ramach kontroli działań windykacyjnych podejmowanych przez wojewodów w stosunku do zaległych należności w obszarze omawianego działu – czyli działu 855 – Rodzina – stwierdzono, że w części 85/22, czyli województwo pomorskie, w przypadku dwóch należności na łączną kwotę 67 tys. zł nie wydano decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu (czyli decyzji, o której mowa w art. 169 ust. 6 ustawy o finansach publicznych). Należności te dotyczyły zwrotu wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości dotacji na realizację przez beneficjentów zadań w ramach programu „Maluch+". W pozostałych urzędach wojewódzkich w tym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydatki wojewodów w tym dziale stanowiły 68,8% zrealizowanych wydatków w budżetach wojewodów ogółem. W 2020 r. relacja ta wynosiła 70,7%. W 2021 r. nie wystąpiły wydatki z budżetu środków europejskich w części 85 w dziale Rodzina. Największe zmniejszenie w ramach omawianego działu wydatków w 2021 r. o 1 390 000 tys. w stosunku do 2020 r. nastąpiło w związku ze wskazaniem od 1 lipca 2021 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako organu przyznającego i wypłacającego świadczenia „Dobry start" w miejsce gminnych i powiatowych organów dotychczas realizujących to świadczenie. Zgodnie z uzasadnieniem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start" zmiana ta miała na celu optymalizację procesu obsługi wniosków i redukcję kosztów ponoszonych na obsługę tego zadania. W kwocie wydatków zrealizowanych w 2021 r. wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, wynosiły 27 900 tys. zł, z czego środki w wysokości 27 800 tys. zł zostały przeznaczone w ramach systemu opieki nad dziećmi do lat 3 na uruchomiony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, czyli program „Maluch+". Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii do tej części budżetowej? Nie widzę. Zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 83 i 85. Dziękuję. Dziękuję bardzo, pani minister.

Przechodzimy zatem do części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Administracyjny. Referuje pani Monika Rzepecka zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Bardzo proszę.

Główny księgowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agnieszka Myśliwiec:

Dzień dobry. Szanowna pani przewodnicząca, z upoważnienia pani dr Aleksandry Hadzik mam przyjemność zreferować Wysokiej Komisji sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego. Zgodnie z tymże upoważnieniem pragnę się przedstawić. Mam na imię Agnieszka Myśliwiec jestem głównym księgowym kasy. Mam przyjemność przedstawić plan wydatków budżetowych w części 72, który został zrealizowany w kwocie 18 666 652 tys. zł i stanowi wykonanie planu wydatków w 100%.

Plan wydatków części 72 KRUS, którego dysponentem jest prezes KRUS-u, zrealizowano w następujący sposób… Największą pozycję wydatków w części 72 w kwocie 18 657 566 tys. zł stanowiły wydatki w dziale 753 – obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Zostały przeznaczone i zrealizowane na dotację z budżetu państwa do: Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 18 367 033 tys. zł, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w kwocie 13 334 tys. zł (stanowiącej 100% planu po zmianach) oraz świadczeń finansowanych z budżetu państwa zleconych do wypłaty KRUS w kwocie 277 199 tys. zł (stanowiącej 98% planu po zmianach) wraz z kosztami obsługi w kwocie 7317 tys. zł (stanowiącej 100% planu po zmianach). Ponadto plan wydatków w części 72 KRUS został zrealizowany w dziale 851 z przeznaczeniem na składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie 9066 tys. zł oraz w dziale 853 z przeznaczeniem na realizację pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej w kwocie 5 tys. zł (realizacja w 50%), w tym na refundację ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC oraz wypłaty jednorazowych dodatków pieniężnych dla niektórych emerytów i rencistów.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zgodnie z ustawą budżetową na rok 2021 dochody budżetowe dysponenta zostały zaplanowane w wysokości 2 tys. zł, a zrealizowane w kwocie 209 tys. zł. Głównymi źródłami uzyskanych dochodów budżetowych były: nienależnie pobrane świadczenia finansowe z budżetu państwa zlecone do wypłaty KRUS oraz odsetki od tych świadczeń, a także nienależnie pobrane jednorazowe dodatki pieniężne i zapomogi oraz odsetki od tych świadczeń.

W dalszej części wystąpienia omówię realizację planu przychodów i kosztów państwowych funduszy celowych zarządzanych przez prezesa KRUS.

Fundusz Emerytalno-Rentowy. Przychody funduszu zostały zrealizowane w kwocie 21 270 749 tys. zł i stanowiły 98,4% planu po zmianach, w tym dotacja z budżetu państwa wynosiła 18 367 033 tys. zł). Przepis składek od rolników – 1 418 500 tys. zł oraz refundacja kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych i innych transferów w kwocie 1 216 970 tys. zł. Koszty FER w 2021 r. zostały zrealizowane w kwocie 21 191 891 tys. zł. Najważniejszym zadaniem funduszu jest finansowanie wypłat emerytur i rent rolniczych. Koszty z tego tytułu wyniosły 16 294 917 tys. zł. W ciągu roku KRUS obsługiwał średnio rocznie w miesiącu 1035 tys. emerytów i rencistów w zakresie ustalania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, ich wysokości oraz wypłaty, oraz 1136 tys. osób w zakresie obejmowania ubezpieczeniem emerytalno-rentowym i płacenia składek na to ubezpieczenie.

Przeciętna emerytura finansowana z FER w 2021 r. wyniosła 1324,82 zł, a przeciętna renta finansowana z funduszu wyniosła 1267,15 zł. Podkreślam, że zapewniona była ciągłość i terminowość wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych dla beneficjentów kasy.

KRUS prowadzi również ewidencje, nalicza, pobiera i przekazuje do NFZ składki na ubezpieczenie zdrowotne za rolników i ich małżonków, domowników oraz emerytów i rencistów, a także za pomocników rolnika. Wydatki na ten cel wyniosły 1 762 400 tys. zł.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez fundusz jest wypłata zasiłków pogrzebowych. Koszty z tego tytułu zostały zrealizowane w kwocie 237 335 tys. zł. W ramach tej kwoty wypłacono 59 343 zasiłki pogrzebowe, czyli więcej o 5529 zasiłków pogrzebo-

wych niż w 2020 r. Ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego zrealizowano również kwoty wypłaty zasiłków macierzyńskich w kwocie 151 360 tys. zł.

W 2021 r. kasa realizowała dodatkowe zadania związane z wystąpieniem wirusa COVID-19. Zgodnie z przepisami na wniosek wypłacono zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki z tytułu kwarantanny. Ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach FER z tego tytułu zrealizowano koszty w kwocie 148 732 tys. zł. Uprawnionym świadczeniobiorcom wypłacono zasiłek opiekuńczy w liczbie 2 059 776 dni w kwocie 68 361 tys. zł oraz zasiłek z tytułu kwarantanny dla rolników w liczbie zasiłków 58 456 w kwocie 80 371 tys. zł.

Jeśli chodzi o koszty i przychody Funduszu Administracyjnego, to przedstawiają się one następująco – przychody funduszu zostały zrealizowane w kwocie 772 985 tys. zł. Główną pozycją przychodów był odpis funduszu emerytalno-rentowego zrealizowany w kwocie 625 845 tys. zł oraz odpis z funduszu składkowego zrealizowany w kwocie 56 787 tys. zł. Obie te pozycje stanowiły 100% planu. Na pozostałe przychody Funduszu Administracyjnego zrealizowane w kwocie 90 353 tys. zł składają się m.in. takie pozycje jak: refundacja kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty, refundacja kosztów obsługi rent socjalnych, refundacja przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych, refundacja z tytułu zwrotu kosztów poboru i ewidencjonowania składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz odsetki i inne przychody. Jeśli chodzi o koszty Funduszu Administracyjnego, to zostały one zrealizowane w kwocie 766 578 tys. zł. Główne pozycje kosztów to koszty własne, które zrealizowano w kwocie 728 912 tys. zł (przeznaczone głównie na wynagrodzenia pracowników kasy w kwocie 366 629 tys. zł), opłaty pocztowe i usługi bankowe w kwocie 89 731 tys. zł, zakup usług informatycznych w kwocie 62 028 tys. zł.

Realizacja planu przychodów i kosztów w 2021 r. Funduszu Prewencji i Rehabilitacji przedstawia się w następujący sposób – przychody funduszu zrealizowano w kwocie 44 144 tys. zł. Koszty zostały zrealizowane w kwocie 41 449 tys. zł. Zaplanowane na rok 2021 koszty funduszu zostały przeznaczone głównie na zakup usług zdrowotnych m.in. na: zakup turnusów rehabilitacyjnych rolników, koszty inwestycyjne na realizację zakupów inwestycyjnych w centrach rehabilitacji rolników KRUS oraz na działania prewencyjne na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Koszty własne – tak jak wcześniej wspomniałam – to głównie zakup usług zdrowotnych zrealizowany w kwocie 34 409 tys. zł. Zakładano, że w 2021 r. na rehabilitację leczniczą zostanie skierowanych 14 518 rolników i 1176 dzieci. Z rehabilitacji rolniczej stacjonarnej skorzystało 6718 rolników. Niższe wykonanie wynikało głównie z trwającego stanu epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, w wyniku czego skierowano mniejszą liczbę osób na rehabilitację leczniczą. Odstąpiono od realizacji turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci z uwagi na ograniczenia związane z wystąpieniem wirusa COVID-19.

W centrach rehabilitacji rolników, głównie w Jedlcu, w 2021 r. kontynuowano program terapeutyczny „Szkoła pleców", w którym wzięły udział 102 osoby. Panująca sytuacja epidemiologiczna w kraju przyczyniła się do ograniczenia przez 2,5 miesiąca w 2021 r. – to jest od 1 stycznia do 14 marca – działalności centrów i nieudzielaniu świadczeń zdrowotnych, czego wynikiem było poniesienie szkód finansowych przez centra. W związku z powyższym na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz mając na uwadze płynność finansową Funduszu Prewencji i Rehabilitacji centra otrzymały pomoc finansową na pokrycie szkód w łącznej wysokości 5962 tys. zł. Ponadto kasa wykonuje plan rzeczowo-finansowy w układzie tradycyjnym, jak i zadaniowym. Funkcja 11 – Bezpieczeństwo wewnętrzne i nienaruszalność granic, funkcja 13 – Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny i funkcja 20 – Zdrowie.

Podsumowując, obserwujemy znaczny spadek liczby emerytów, rencistów i osób ubezpieczonych. Liczba osób ubezpieczonych przewyższa liczbę świadczeniobiorców. Jest to ok. 9,8%. Składka zdrowotna za ubezpieczonych przekazywana jest w terminie do Narodowego Funduszu Zdrowia. Została zrealizowana w 100%. Przeciętne zatrudnienie wyniosło w przeliczeniu na pełnozatrudnionych 6120 osób. Przeciętne wynagro-

dzenie, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, wyniosło 4992 zł. Na koniec grudnia przeciętne zatrudnienie osób niepełnosprawnych wyniosło 408 etatów. Wskaźnik przekroczył 6%, wobec powyższego kasa nie była zobowiązana do dokonywania wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto pragnę podkreślić, że KRUS realizowała dodatkowe zadania na podstawie odrębnych przepisów. Na podstawie ustawy o Funduszu Solidarnościowym oraz umów zawartych pomiędzy panią minister rodziny, pracy i polityki społecznej, a prezesem KRUS kasa dokonywała wypłaty świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji wraz z kosztami obsługi, rent socjalnych oraz zasiłków pogrzebowych wraz z kosztami obsługi, dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów tzw. 13. i kolejnego dodatkowego świadczenia tzw. 14. Łącznie z kosztami obsługi kasa wypłaciła z Funduszu Solidarnościowego kwotę 3 661 911 tys. zł. Szczegółowe informacje w zakresie wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2021 zostały zawarte w materiałach przekazanych Wysokiej Komisji. W przypadku pytań pozostaję do państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę panią poseł Ewę Kozanecką o przedstawienie koreferatu.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, w części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wszystkie szczegółowe informacje w zakresie wykonania planu rzeczowo-finansowego KRUS zostały państwu przedstawione przez panią dyrektor. Są one zawarte też w materiałach przekazanych Wysokiej Komisji. Wykonanie planu w tej części budżetowej nie budzi zastrzeżeń. Rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tej części budżetowej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są pytania do tej części budżetu? Nie widzę. Bardzo proszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w NIK Marzanna Lipińska:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. kontrolą objęto realizację wydatków budżetu części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, wykonanie planów finansowych trzech państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS. To jest Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego. Kontrolą objęto również sporządzanie sprawozdań budżetowych i sprawozdań z operacji finansowych rocznych i za IV kwartał 2021 r. dotyczących części 72 – KRUS oraz państwowych funduszy celowych, a także planowanie i sprawozdawczość rzeczowo-finansową KRUS. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planów dochodów budżetowych w 2021 r. z wynikami roku 2020.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Zrealizowane w 2021 r. w części 72 – KRUS dochody wyniosły 208,5 tys. zł i były ponad stukrotnie wyższe od planu ustalonego w ustawie budżetowej na 2021 r. (to jest 2000 zł) oraz były ponad siedmiokrotnie wyższe od dochodów uzyskanych w 2020 r. (to jest 28,4 tys. zł). Głównym źródłem dochodów w części 72 – KRUS były dochody w kwocie 205 tys. zł uzyskane z tytułu zwrotu ujawnionych w 2021 r. nadpłat zasiłków opiekuńczych i zasiłków z tytułu objęcia kwarantanną.

Zrealizowane wydatki budżetu państwa wyniosły 18 700 000 tys. zł to jest 100% planu po zmianach. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z rezerw celowych, przekazywaniu i rozliczeniu dotacji dla Funduszu Emerytalno-Rentowego i blokowaniu planowanych wydatków. Wniosek po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 72 – KRUS został zrealizowany. KRUS podjęła skuteczne działania w celu niedopuszczenia do przekroczenia planowanych wydatków budżetowych w 2021 r.

NIK oceniła pozytywnie wykonanie w 2021 r. planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Zrealizowane w 2021 r. przychody FER bez refundacji kosztów wypłat świadczeń zbiegowych i innych transferów wyniosły 20 100 000 tys. zł, a koszty 20 000 000 tys. zł. Zrealizowane w 2021 r. przychody Funduszu Administracyjnego wyniosły 773 000 tys. zł, a koszty 766 600 tys. zł. Zrealizowane w 2021 r. przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wyniosły 44 100 tys. zł, a koszty 41 400 tys. zł. Zmian planów finansowych funduszy dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Koszty funduszy przeznaczono na zadania ustawowe zgodnie z przepisami prawa celowo i gospodarnie. Centrala KRUS prawidłowo prowadziła postępowania o udzielanie zamówienia publicznego w ramach Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Prawidłowo sporządzono sprawozdania budżetowe roczne i za IV kwartał 2021, a także z operacji finansowych za IV kwartał 2021 zarówno w zakresie budżetu państwa – część 72 KRUS, jak i państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS.

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że w sprawozdaniu z realizacji planu rzeczowo-finansowego KRUS za 2020 r. oraz w planie rzeczowo-finansowym KRUS na 2021 nie ujęto świadczeń finansowanych z Funduszu Solidarnościowego. Spowodowało to, że dane wykazane w tych dokumentach nie odzwierciedlały wszystkich realizowanych zadań przez KRUS oraz związanych z tym przepływów środków finansowych zapewniających transparentność i przejrzystość gospodarki finansowej kasy. Podkreślić jednak należy, że zadania realizowane przez KRUS i finansowane z Funduszu Solidarnościowego zostały uwzględnione w planie finansowo-rzeczowym na 2022 r., a także w sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2021. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii do tej części budżetu? Nie widzę, zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu dotyczącą KRUS-u. Dziękuję.

Przechodzimy do części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, plan finansowy Funduszu Emerytur Pomostowych, plan finansowy Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, plan finansowy państwowej osoby prawnej – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Referuje pan Paweł Jaroszek członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Bardzo proszę.

Członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, otrzymaliście państwo od nas szczegółowe materiały. Jesteśmy oczywiście do państwa dyspozycji. Postaram się, ceniąc państwa czas, skrótowo omówić pozostałe pozycje.

Jeżeli chodzi o największy nasz fundusz, którego ZUS jest dysponentem, czyli Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to w roku 2021 główną pozycję przychodów stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które według przepisów wyniosły 228 710 000 tys. zł i wzrosły w stosunku do roku 2020 o 9,4%. Natomiast jeżeli chodzi o wpływy ze składek, to wyniosły one 228 090 000 tys. zł i były o 15,9% wyższe niż rok wcześniej. Co wynika przede wszystkim z efektu niskiej bazy w 2020 r. spowodowanej dosyć powszechnie udzielonym zwolnieniem z opłacania składek w związku z covidem w miesiącach: kwiecień, maj, czerwiec roku 2020.

Jeżeli chodzi o dotacje z budżetu, która zasiliła FUS w roku 2021, to wyniosła ona 34 990 000 tys. zł i była niższa o 24 500 000 tys. zł od pierwotnie zakładanej w planie. Złożyły się na to dwa elementy. Pierwszym elementem była nieplanowana wpłata otrzymana w grudniu 2020 r. z budżetu państwa oraz wysoka dynamika wpłat składek na ubezpieczenia społeczne. To pozwoliło na ograniczenie dotacji. Warto też przypomnieć, że od 2019 r. dotacja obejmuje również środki, które we wcześniejszych latach były wykazane w pozycji refundacja z tytułu przekazywania składek do OFE. W 2021 r. ta kwota wyniosła 3 628 000 tys. zł. Jeżeli chcielibyśmy porównywać kwotę dotacji z kwotą dotacji sprzed 2019 r., to musielibyśmy skorygować to o tę pozycję.

Jeżeli chodzi o koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to w 2021 r. wyniosły 284 468 000 tys. zł i były wyższe o ponad 7 000 000 tys. zł w stosunku do kosztów

w 2020 r. Największą pozycję wśród kosztów stanowiły wydatki na świadczenie emerytalno-rentowe, które wyniosły 245 505 000 tys. zł. Warto podkreślić, że przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w 2021 r. wyniosła 2525,51 zł i była wyższa o 6,8% w stosunku do 2020 r. Jeżeli chodzi o przeciętną miesięczną liczbę osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe, to ukształtowała się ona na poziomie 8 072 000 osób. Oznacza to, że liczba wypłaconych emerytur i rent wzrosła w ujęciu rocznym o 31 tys. osób. W głównej mierze wynika to z rosnącej liczby świadczeń emerytalnych. Jeżeli chodzi o pozostałe świadczenia, to ich koszty wyniosły w 2021 r. 30 700 000 tys. zł i zmniejszyły się w stosunku do 2020 r. o 2,2%. Należy podkreślić, że niemal połowa tej kwoty – dokładnie 48% – stanowiły wydatki na zasiłki chorobowe, które wyniosły 14 777 000 tys. zł. Kwota ta była wyższa w stosunku do 2020 r. o 4,9%, głównie ze względu na wzrost przeciętnej wysokości wypłaty zasiłku. Warto jednak zwrócić uwagę na koszt zasiłków pogrzebowych, które w 2021 r. wyniosły 1 752 000 tys. zł i były wyższe o 13,7% w porównaniu do poprzedniego roku z powodu wyższej liczby zgonów. Liczba wypłaconych zasiłków pogrzebowych przez ZUS wyniosła 438 tys. i była o 53 tys. wyższa niż w 2020 r. Jeżeli chodzi o odpis na działalność ZUS, to w 2021 r. wyniósł 3 865 000 tys. zł i nie zmienił się w stosunku do 2020 r. To tyle jeżeli chodzi o nasz największy fundusz.

Drugim funduszem jest Fundusz Emerytur Pomostowych. On jest już istotnie niższy. Jeżeli chodzi o przychody funduszu w 2021 r., to według przepisu wyniosły one 1 552 000 tys. zł. Głównym źródłem przychodów FEP, nie tak jak w przypadku FUS-u, była dotacja z budżetu państwa i wyniosła ona 1 202 000 tys. zł. Składki do FEP według przepisów wyniosły 346 000 tys. zł. Mamy wzrost do roku 2020 o 15,1%. Natomiast jeżeli policzymy składki według wpływów, to wyniosły one 340 000 tys. zł i tu mamy wzrost do roku 2020 o 16,2%. Koszty Funduszu Emerytur Pomostowych w 2021 r. wyniosły 1 542 000 tys. zł. Główną pozycją podobnie jak w FUS-ie były emerytury, a w tym przypadku emerytury pomostowe, które wyniosły 1 534 000 tys. zł. Przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 37 tys. osób. Przeciętna wysokość wypłaconego świadczenia wyniosła 3418,69 zł.

Przechodząc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, czyli wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej, to przychody ZUS w 2021 r. wyniosły 4 946 568 tys. zł. Były wyższe od przychodów planowanych o ponad 155 000 tys. zł. Przychody wzrosły w porównaniu do 2020 r. o ponad 159 000 tys. zł. Główną pozycją przychodów ZUS jest odpis z FUS na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i stanowi on ponad 78% przychodów zakładu. Tak jak już wspomniałem, odpis z FUS wyniósł 3 865 000 tys. zł i zarówno w stosunku do 2020 r., jak i 2019 r. nie uległ zmianie. Odpis z FEP-u wyniósł 4081 tys. zł. Tu mamy wzrost w stosunku do 2020 r. o 600 tys. zł.

Drugą co do wielkości pozycję przychodów ZUS-u w 2021 r. stanowiły przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych zakładowi do wypłaty, które wyniosły 483 325 tys. zł. W stosunku do 2020 r. wzrosły o 9,1%, to jest 40 328 tys. zł. Jeżeli chodzi o koszty, to w 2021 r. łączne koszty działalności bieżącej zakładu z amortyzacją według stawek wyniosły 5 393 471 tys. zł. W stosunku do 2020 r. koszty ogółem z amortyzacją wzrosły o 384 101 tys. zł. W głównej mierze było to skutkiem wzrostu wynagrodzeń dla naszych pracowników oraz pochodnych od wynagrodzeń. Jeżeli chodzi o koszty wynagrodzeń, to wyniosły one ogółem 3 302 000 tys. zł, w tym wynagrodzenia osobowe 3 285 000 tys. zł. Wzrosły one w porównaniu do 2020 r. o nieco ponad 200 000 tys. zł. Koszty wynagrodzeń ogółem w 2021 r. były niższe od kwoty planowanej o nieco ponad 8 000 tys. zł. Przede wszystkim jest to związane z niższym wykonaniem kosztów pozostałych wynagrodzeń. Jeżeli chodzi o koszty usług obcych, to wyniosły one 932 391 tys. zł i wzrosły w stosunku do roku 2020 o ponad 91 000 zł. Dominującymi kosztami usług obcych były: koszty usług pocztowych i bankowych – stanowiły prawie 37% kosztów usług obcych, to jest 343 123 tys. zł. – oraz koszty związane z przetwarzaniem danych stanowiące prawie 32%.

Jeżeli chodzi o wydatki inwestycyjne, to w zakresie tej działalności w 2021 r. wykonanie planów wyniosło 341 598 tys. zł, co oznacza wzrost w porównaniu do 2020 r. o kwotę 28 645 tys. zł. Bardzo dziękuję, pozostajemy oczywiście do dyspozycji.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Koreferat w tej części budżetu ma pani przewodnicząca Teresa Wargocka, bardzo proszę.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w związku z bardzo wyczerpującym zreferowaniem sprawozdań z wykonania budżetu, chciałabym tylko podsumować część 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioski możemy wysnuć następujące – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w 2021 r. ma dosyć dobrą sytuację finansową. Jest ona związana z tym, że poprawiły się kluczowe wskaźniki makroekonomiczne. W roku 2021 wskaźnik pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych osiągnął rekordowy poziom 81,7%. Spowodowało to, że dotacja z budżetu państwa była o ponad 10 000 000 tys. zł niższa niż w ubiegłym roku. Myślę, że to jest, że tak powiem, dobra informacja. Na koniec roku stan funduszu wyniósł prawie 7 310 000 tys. zł. Chciałam również przypomnieć, że ZUS w roku 2021 nadal realizował zadania związane z covidem, prowadził zwolnienia niektórych płatników z obowiązku opłacania składek oraz wypłacał dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla ubezpieczonych, którzy musieli zająć się dziećmi. Również w mocy ustawy przekazaliśmy pewne obowiązki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w obsłudze programów rządowych. Tak w 2021 r. ZUS obsługiwał program „Dobry start", a już wiemy, że w tym roku kolejny program rządowy jest w zakresie obsługi zakładu. Stan funduszu ZUS na koniec roku jest bardzo dobry. Pewnie życzylibyśmy sobie takiego stanu w 2022 r.

Jeżeli chodzi o emerytury pomostowe, to może tylko podsumuję jednym zdaniem. Niewiele się tu zmienia, nadal, że tak powiem, głównym przychodem jest dotacja z budżetu państwa. Wzrasta liczba osób uprawnionych do emerytur pomostowych, ale generalnie nie ma zagrożeń w realizacji wypłat. Wysokość świadczenia wzrosła o ok. 9%. Wypłacanych jest ok. 30 tys. emerytur pomostowych. Wzrost był 10-procentowy, więc możemy się spodziewać, że Fundusz Emerytur Pomostowych będziemy dofinansowywali w dalszych latach z budżetu państwa.

Fundusz Rezerwy Demograficznej. Stan funduszu na koniec roku, bo to nas głównie interesuje 52 000 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobę prawną, to przychody wyniosły 4 950 000 tys. zł. Były to przychody wyższe od planowanych o 155 000 tys. zł. Oczywiście to głównie odpis z funduszy, ale łączne koszty działalności zakładu z amortyzacją wyniosły ponad 5 390 000 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2020 r. o 7,7%. Wiemy również ze sprawozdania z wystąpienia pana prezesa, że w ZUS-ie wygospodarowano środki i były podwyżki wynagrodzeń, co zasługuje na podkreślenie.

Reasumując te informacje, które są w sprawozdaniu, i wystąpienie pana prezesa, wnoszę do Wysokiej Komisji, aby zaopiniowała pozytywnie wykonanie planu finansowego w części 73. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz planów finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako państwowej osoby prawnej.

Nawiązując w pierwszej kolejności do części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie informuję, że NIK nie zgłasza uwag do wykonania budżetu państwa w tej części.

Przechodząc do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, NIK pozytywnie oceniła wykonanie w 2021 r. planu finansowego funduszu. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Dotacja otrzymana z budżetu państwa była o 35,8% niższa od planowanej i o 4,4% wyższa niż w 2020 r. i wynosiła 34 990 124 tys. zł. W 2021 r. nie plano-

wano i nie wykorzystywano środków z Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoborów funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

Przechodząc do Funduszu Emerytur Pomostowych, NIK zwraca uwagę – analogicznie jak w latach poprzednich – na nieuzyskanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 22,5% wypłat emerytur pomostowych, natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji budżetu państwa. W 2021 r. dotacja z budżetu państwa wynosiła 1 202 182 tys. zł. W 2021 r. wypłacono emerytury pomostowe ponad 37 tys. osób, czyli ponad 4 tys. osób więcej niż w 2020 r.

NIK oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych państwowej osoby prawnej. Kontrola wykazała, że koszty poniesione w centrali ZUS zostały zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych. Poniesiono je na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. NIK zwraca uwagę na potrzebę zintensyfikowania działań związanych z przenoszeniem obsługi świadczeń z systemów informatycznych EMIR-SEKS i RENTIER-MANAGER, tzw. systemów ZETO wspomagających przyznawanie i wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych, do kompleksowego systemu informatycznego ZUS. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii tej części budżetu? Nie ma, zatem uznaję, że część budżetowa 73 została pozytywnie zaopiniowana przez Wysoką Komisję.

Przechodzimy do planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Referuje pan Tomasz Maruszewski zastępca prezesa PFRON. Bardzo proszę, panie prezesie.

Zastępca prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym przedstawić najistotniejsze elementy obszernego sprawozdania z realizacji planu rzeczowo-finansowego z działalności PFRON w 2021 r., które państwo otrzymali od zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Jeśli chodzi o przychody, to zdecydowaną i najistotniejszą pozycję stanowią wpłaty od zakładów pracy, które nie wypełniają ustawowego obowiązku posiadania wskaźnika 6% przy zatrudnianiu co najmniej 25 pracowników. Wpłaty w roku 2021 uzyskaliśmy na poziomie 5 331 324 tys. zł, co stanowiło 103,52% planowanych w tym zakresie wpłat.

Kolejną pozycją składającą się na przychody stanowi dotacja z budżetu państwa. Dotacja z budżetu państwa jest przeznaczana na dwa konkretne zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji. Przeznaczana jest na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – ta dotacja wyniosła w 2021 r. 675 000 tys. zł – oraz zrekompensowanie gminom 50% utraconych dochodów z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, podatku leśnego, podatku rolnego oraz podatku od czynności cywilno-prawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej. Dotacja została wykorzystana w kwocie 20 294 420 zł.

Ponadto jeżeli chodzi o stronę przychodową, to mieliśmy również środki otrzymane z Unii Europejskiej – 27 057 tys. zł – oraz przelewy redystrybucyjne, czyli te, które nie zostały wykorzystane czy to przez samorząd wojewódzki, czy też przez samorządy powiatowe w kwocie 12 968 584 zł. Ponadto w 2021 r. otrzymaliśmy wpłatę od jednostek dla państwowego funduszu celowego w wysokości 800 000 tys. zł, tak że łączne przychody stanowiły 7 115 274 tys. zł.

Jeśli chodzi o stronę wydatkową, to wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 6 076 348 tys. zł, co stanowiło 91,57% planu na 2021 r. Najistotniejszą pozycją było również dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Wydatki w tym punkcie stanowiły 3 340 302 tys. zł. Trzeba nadmienić, że dofinansowanie jest wypłacane

dla zgłaszanych do systemu pracowników niepełnosprawnych zatrudnianych przez pracodawców. Jego wysokość jest uzależniona od stopnia orzeczonej niepełnosprawności.

Jeśli chodzi o kolejną pozycję wydatkową, to są to przelewy redystrybucyjne. Pieniądze przeznaczone na wydatki, zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i rehabilitacji społecznej przewidziane do realizacji przez samorządy terytorialne, czyli samorządy wojewódzkie i powiatowe. Łączna kwota tych środków to 1 439 599 tys. zł. Jeśli chodzi o samorządy wojewódzkie, to najbardziej istotny element kosztów stanowią wydatki na funkcjonowanie zakładów aktywności zawodowej. W 2021 r. było 131 zakładów aktywności zawodowej. Zatrudnionych w nich było ponad 6 tys. pracowników niepełnosprawnych. Jeśli chodzi o samorządy powiatowe, to najistotniejszy wydatek stanowiły wydatki na funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej. W 2021 r. funkcjonowały 724 warsztaty terapii zajęciowej. Było ok. 29 tys. uczestników warsztatów. Ponadto istotne wydatki to zadania zlecane z art. 36 ustawy o rehabilitacji. Te wydatki są rozdysponowywane na podstawie ogłoszonych i przeprowadzanych konkursów przez PFRON. W 2021 r. wyniosły 404 174 tys. zł.

Jeśli chodzi o programy zatwierdzone przez radę nadzorczą PFRON, to wydatki w tym zakresie wyniosły łącznie 275 934 tys. zł. W tym miejscu trzeba również powiedzieć o programie wyrównywania różnic między regionami. Wydatki z tego tytułu wyniosły 83 008 tys. zł. Tak jak wcześniej mówiłem – o dotacji po stronie przychodowej na rekompensowanie gminom utraconych dochodów – zrekompensowanie gminom wydatków w kwocie 40 588 tys. stanowi element wydatkowy.

Ponadto bieżące własne wydatki inwestycyjne PFRON wyniosły w 2021 r. 344 687 tys. zł, to stanowiło niecałe 60% planu, z tego 157 105 tys. zł to wydatki i koszty działalności bieżącej funduszu. Znaczną pozycję stanowiły odpisy aktualizacyjne w wysokości 176 949 zł. Trzeba również powiedzieć, że – biorąc pod uwagę osiągnięte przychody, jak i zrealizowane wydatki – stan funduszu na 31 grudnia 2021 r. wyniósł 2 396 714 995 zł. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, koreferat w tym temacie ma pan poseł Grzegorz Matusiak. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, opinia na temat wykonania w 2021 r. planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie budzi zastrzeżeń. Rekomenduję przyjęcie sprawozdania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Dariusz Rogowski:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 r.

Prawidłowo realizowano zadania ustawowe i osiągnięto cele prowadzonej działalności. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały wpływu na ocenę wykonania planu finansowego i polegały na dopuszczeniu w dwóch przypadkach do przedawnienia zaległości z tytułu obowiązkowych wpłat w związku z przewlekłym prowadzeniem przez PFRON postępowań w zakresie ich odzyskania oraz nieterminowym rozliczaniu sprawozdań końcowych z realizacji umów. NIK pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2021 r. z wykonania planu finansowego funduszu oraz sprawozdania za IV kwartał w zakresie operacji finansowych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chciał zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii do tej części budżetu? Nie widzę, zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała plan finansowy PFRON.

Bardzo dziękuję pani minister, dziękuję wszystkim gościom, dziękuję Najwyższej Izbie Kontroli za udział w posiedzeniu Komisji i za sprawne przeprocedowanie sprawozdania z wykonania budżetu w części dotyczącej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Pozostał wybór posła upoważnionego do reprezentowania Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, aby reprezentantem została pani poseł Teresa Wargocka. Pani poseł jest członkiem Komisji Finansów Publicznych. Czy pani poseł się zgadza?

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Tak, zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. W takim razie czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie widzę. Komisja wybrała panią poseł Teresę Wargocką jako reprezentanta naszej Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Na tym posiedzeniu mamy jeszcze rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r. (druk nr 2346) w zakresie działania Komisji.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ale to jest nowe posiedzenie…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie, to jest punkt drugi dzisiejszego posiedzenia, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, otrzymaliśmy obszerne sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli. Poddam je pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywną opinią do tego sprawozdania? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o policzenie głosów. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Brygida Śliwka:

Za 9 posłów, przeciw 14.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, zatem nie ma pozytywnej opinii do Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r. Bardzo dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji.